

C/2024/2000

18.3.2024

Postanowienie Trybunału (dziewiąta izba) z dnia 9 stycznia 2024 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Curtea de Apel Braşov – Rumunia) – postępowanie karne przeciwko M.A.sr, S.A.C.S., S.A.S.

(Sprawa C-75/23 ⁽¹⁾), Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov)

[Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem – Akt wyjaśniający – Identyczne pytania – Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej – Artykuł 325 ust. 1 TFUE – Konwencja PIF – Artykuł 2 ust. 1 – Obowiązek zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pomocą odstraszających i skutecznych środków – Obowiązek ustanowienia sankcji karnych – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Poważne nadużycie finansowe związane z VAT – Termin przedawnienia odpowiedzialności karnej – Wyrok trybunału konstytucyjnego stwierdzający nieważność przepisu krajowego regulującego przyczyny przerwania biegu tego terminu – Systemowe ryzyko bezkarności – Ochrona praw podstawowych – Artykuł 49 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Zasada ustawowej określoności czynów zabronionych i kar – Wymogi przewidywalności i precyzyjności ustawy karnej – Zasada retroaktywnego stosowania względniejszej ustawy karnej (lex mitior) – Zasada pewności prawa – Krajowy standard ochrony praw podstawowych – Obowiązek odstąpienia przez sądy państwa członkowskiego od stosowania wyroków trybunału konstytucyjnego łubządu najwyższego tego państwa członkowskiego w przypadku niezgodności z prawem Unii – Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów w razie niezastosowania się do tych wyroków – Zasada pierwszeństwa prawa Unii]

(C/2024/2000)

Język postępowania: rumuński

Sąd odsyłający

Curtea de Apel Braşov

Strony w postępowaniu głównym w sprawie karnej

M.A.sr, S.A.C.S., S.A.S.

przy udziale: Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov, Statul român

Sentencja

1) Artykuł 325 ust. 1 TFUE i art. 2 ust. 1 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, podpisanej w Brukseli w dniu 26 lipca 1995 r.

należy interpretować w ten sposób, że:

sądy państwa członkowskiego nie są zobowiązane do odstąpienia od stosowania wyroków trybunału konstytucyjnego tego państwa członkowskiego stwierdzających nieważność krajowego przepisu ustawowego regulującego przyczyny przerwania biegu terminu przedawnienia w sprawach karnych z powodu naruszenia zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar chronionej w prawie krajowym, zgodnie z wymogami dotyczącymi przewidywalności i precyzyjności prawa karnego, nawet jeśli wyroki te skutkują tym, że znaczna liczba spraw karnych, w tym sprawy dotyczące poważnych przestępstw nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii Europejskiej, zostanie zakończona ze względu na przedawnienie odpowiedzialności karnej.

Natomiast wspomniane przepisy prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że:

sądy tego państwa członkowskiego są zobowiązane do odstąpienia od stosowania krajowego standardu ochrony dotyczącego zasady retroaktywnego stosowania względniejszej ustawy karnej (lex mitior), który pozwala na zakwestionowanie przerwania biegu terminu przedawnienia odpowiedzialności karnej w takich sprawach poprzez czynności procesowe dokonane przed takim stwierdzeniem nieważności.

⁽¹⁾ Dz.U. C 205 z 12.6.2023.

2) Zasadę pierwszeństwa prawa Unii

należy interpretować w ten sposób, że:

stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu lub praktyce krajowej, zgodnie z którymi krajowe sądy powszechne państwa członkowskiego są związane orzeczeniami trybunału konstytucyjnego oraz orzeczeniami sądu najwyższego tego państwa członkowskiego i nie mogą z tego powodu – i ze względu na ryzyko powstania odpowiedzialności dyscyplinarnej danych sędziów – odstąpić z urzędu od stosowania orzecznictwa wynikającego z tych orzeczeń, nawet jeśli w świetle wyroku Trybunału uznają, że orzecznictwo to jest sprzeczne z bezpośrednio skutecznymi przepisami prawa Unii.
